

[volkskrant.nl](https://www.volkskrant.nl)

Hoogleraren: Fixatie op aandeelhoudersbelang maakt gezonde bedrijven kapot - Binnenland

Peter de Waard

3-4 minuten

De fixatie op het aandeelhoudersbelang door topmanagers van Nederlandse multinationals maakt gezonde bedrijven kapot en kost werkgelegenheid. En het leidt ook tot verlies van hoogwaardige kennis, terwijl Nederlandse kabinetten juist hameren op het belang van de 'kenniseconomie'.

5 januari 2018, 02:00

Die conclusie trekken de hoogleraren Jack Burgers en Johan Heilbron van de Erasmus Universiteit in hun boek *De Zaak Organon*, dat vandaag verschijnt. Dat boek leest als een aanklacht tegen de in hun ogen slecht gereguleerde markt voor bedrijfsovernames in Nederland. Vorig jaar werd zowel Unilever als AkzoNobel geconfronteerd met vijandelijke overnamepogingen, waarna ze onder druk van aandeelhouders belangrijke bedrijfsonderdelen moesten verkopen. De auteurs hebben de verkoop van het farmaciebedrijf Organon door AkzoNobel in 2007 als schoolvoorbeeld van deze trend genomen, omdat de hoofdrolspelers in deze geruchtmakende bedrijfsverkoop na tien jaar wel wilden praten over hun motieven en ervaringen.

Organon, dat tachtig jaar lang een zeer succesvol en innoverend

bedrijf was, werd verkocht aan de Amerikaanse farmaceut Schering-Plough. Dat bedrijf werd kort daarna zelf opgekocht door de nog grotere medicijnfabrikant Merck. Die nieuwe eigenaar besloot het bedrijf in Oss in 2010 te ontmantelen, waarbij ruim tweeduizend hoogwaardige banen voor Nederland verloren gingen. 'Organon ging ten onder aan kortetermijnbelangen die de financiële markten tot op de dag van vandaag beheersen. Hoogwaardig onderzoek verdwijnt, economische bedrijvigheid en werkgelegenheid gaan verloren', zegt Heilbron. 'De fixatie op de korte termijn werkt destructief, vooral voor complexe, hoogtechnologische bedrijven.' Het lot van Organon illustreert volgens hem hoe aandeelhouders beleidsbeslissingen van de bedrijfstop beïnvloeden. Heilbron stelt dat de overnamedreiging en de rol van activistische aandeelhouders de laatste tien jaar nog groter is geworden.

Heilbron en Burgers plaatsen ook vraagtekens bij de trend onder topbestuurders om bedrijvenconglomeraten te ontmantelen. Dat verkopen van bedrijfsonderdelen gebeurt met het argument dat gediversifieerde bedrijven niet meer van deze tijd zouden zijn. Maar in de farmaceutische industrie leidt dat tot een 'winner takes all'-effect, schrijven ze. Grote medicijnfabrikanten investeren steeds minder in fundamenteel onderzoek. En als een universiteit of een startupbedrijfje (vaak met veel subsidie) een veelbelovend medicijn heeft ontwikkeld, kopen de grote farmaceuten het patent of het bedrijfje op waardoor de miljardenwinsten bij hen belanden.

Organon: het drama van Oss